

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นภาษาหนึ่งที่คนไทยทั่วประเทศใช้ในการติดต่อสื่อสาร ถึงแม้ว่าในแต่ละท้องถิ่นจะมีภาษาเป็นเอกลักษณ์ที่เรียกว่า “ภาษาถิ่น” สำหรับพูดหรือทำความเข้าใจ เพื่อสร้างสัมพันธที่ติดต่อกันภายในท้องถิ่นของตนแล้วก็ตาม แต่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้ภาษาไทยมาตรฐานในการติดต่อสื่อความหมายทางราชการเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน คนไทยทุกคนจะต้องศึกษาภาษาไทยเพื่อใช้ในชีวิตรจริง ดังนั้น วิชาภาษาไทยจึงเป็นวิชาที่สำคัญที่สุดสำหรับเด็กไทยที่จะต้องเอาใจใส่ฝึกฝนจนเกิดทักษะการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว และแม่นยำ เพราะนอกจากจะเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารแล้ว ยังใช้ประกอบการเรียนรู้วิชาอื่นๆ อีกด้วย จะเห็นได้ว่า ผู้ที่มีความรู้ภาษาไทยดีและใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเท่านั้น จึงจะสามารถนำไปใช้ในการศึกษาและการดำเนินชีวิตที่ดีในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดจุดหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี รวมทั้ง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 4-5) นอกจากนี้ ได้กำหนดให้สาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อใช้ในชีวิตรจริง ประกอบด้วย 5 สาระหลัก คือ การอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด หลักการใช้ภาษา และวรรณคดีและวรรณกรรม โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในหลักเกณฑ์ทางภาษา เห็นคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม มีทักษะกระบวนการทางภาษา มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม ตลอดจนสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 6) สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า หากผู้เรียนมีทักษะการใช้ภาษา จะช่วยให้สามารถรับรู้ข่าวสารข้อมูลได้อย่างพินิจพิเคราะห์ สามารถเลือกใช้คำเพื่อเรียบเรียงความคิด ความรู้ได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนเลือกใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ตามกฎเกณฑ์ ความหมาย และถูกกาลเทศะ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 38)

เนื่องจากข้อมูลปัจจุบันนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีปัญหาอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ อยู่ประมาณ 2.5 - 2.6 หมื่นคนทั่วประเทศ แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก คือ กลุ่มที่ไม่มีความพร้อมในการเรียน อาทิ เด็กต่างด้าวที่ย้ายเข้ามาอยู่ในประเทศไทย เด็กชนเผ่าต่าง ๆ รวมถึงเด็กที่มีปัญหายากจน ประมาณ 26,000 คน และกลุ่มที่ 2 เป็นเพราะ โรงเรียนเปลี่ยนรูปแบบการสอนจากเดิมที่สอนแบบแบบแจกลูกสะกดคำ มาเป็นสอนอ่านเป็นคำ ๆ เช่นเดียวกันการสอนภาษาต่างประเทศ ทำให้เด็กไม่สามารถผสมคำที่แตกต่างออกไปได้ จนเกิดปัญหาเด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงประกาศนโยบายปี 2558 เป็นปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ โดยดำเนินการดังนี้ 1) ประกาศนโยบายและกำหนดมาตรการเร่งรัดคุณภาพให้นักเรียนทุกระดับชั้นสามารถต้องอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่องและสื่อสารได้ มีการกำกับติดตามการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประกาศนโยบายแก่โรงเรียนในสังกัด ต้องมีข้อมูลการอ่านเขียนของนักเรียนทุกระดับชั้น เพื่อนำมาวิเคราะห์วางแผนการพัฒนาเด็กร่วมกับโรงเรียน มีการนิเทศ จัดทำแผนงาน กิจกรรม ให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง และรายงานความก้าวหน้าต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นระยะ และ 3) สถานศึกษาต้องกำหนดเป็นนโยบายสำคัญให้ครูและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการทุกวิถีให้นักเรียนอ่านเขียนได้ตามมาตรฐานของหลักสูตร ปรับระบบบริหารจัดการให้ครูทุกคน ไม่เฉพาะครูวิชาภาษาไทย มีส่วนร่วมรับผิดชอบการแก้ไขปัญหาอ่านเขียนของนักเรียน มีแผนซ่อมเสริมนักเรียนทุกคนที่มีปัญหา โดยการซ่อมเสริมต้องแล้วเสร็จภายในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ต้องประสานผู้ปกครองให้รับทราบปัญหาและมีส่วนร่วมในการดูแลบุตรหลานให้อ่านเขียนได้ กำกับติดตาม นิเทศ ช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหาอ่านเขียนของนักเรียน พร้อมรายงานความก้าวหน้าต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558 : 3 - 12)

จากนโยบายดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเน้นเพิ่มเติมให้ทุกโรงเรียนปรับรูปแบบการสอน มาเป็นการสอนแบบแจกลูกสะกดคำและส่งเสริมให้ครูคิดนวัตกรรมการสอนแบบแจกลูกสะกดคำใหม่ ๆ มาปรับประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนด้วย ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องมียุทธศาสตร์ความรู้ เข้าใจทักษะกระบวนการพัฒนาความสามารถอ่านของนักเรียน เข้าใจถึงความแตกต่างทางสติปัญญาและเข้าใจความแตกต่างทางพื้นฐานของครอบครัว ด้วยเหตุนี้การดำเนินการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย จึงกำหนดเป็นนโยบายสำคัญในการเร่งรัดคุณภาพการอ่านรู้เรื่องและสื่อสารได้ เพื่อให้ทุกภาคส่วนร่วมกันขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายการพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558 : บทหน้า)

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้ประสบผลสำเร็จ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญคือ ครู เพราะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดที่สุดรองจากพ่อแม่ผู้ปกครอง เป็นผู้ที่นักเรียนให้ความสำคัญมาก การเรียนการสอนต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุขพร้อมกับได้รับความรู้ด้วย ซึ่งการอ่านและการรู้หนังสือ (Reading & Literacy) นับว่าเป็นทักษะที่จำเป็นยิ่งสำหรับการเรียนรู้ และพัฒนาชีวิตสู่ความสำเร็จ การอ่านอย่างคล่องแคล่วและเข้าใจความหมายจะนำมาซึ่งความรู้และส่งเสริมให้เกิดการคิดวิเคราะห์ มีวิจารณญาณ แยกแยะและประยุกต์ใช้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต สามารถถ่ายทอดสื่อสารให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญของศตวรรษที่ 21 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558 : บทนำ) โดยเฉพาะนักเรียนในวัยเริ่มหัดอ่านหัดเขียนนั้น วิธีที่ดีที่สุดในการสอนให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ เป็นวิธีการของบรรพบุรุษไทยและครูไทยในอดีต คือการสอนแจกลูกสะกดคำ ท่องจำ ไล่หนังสือและตั้งอรรถกถาเรียนแบบ “ฝึก ย้ำ ซ้ำ ทวน” ลำดับการสอนจากง่ายไปยากเป็นพื้นฐานสำคัญ (บุญเสริม แก้วพรหม, 2558 : 17)

ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนชุมชนวัดชุมพร พบว่า ปีการศึกษา 2557 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 44.87 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3, 2558 : 20) จะเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่ำกว่าเกณฑ์การประเมิน ซึ่งอาจเป็นผลมาจากปัญหาการอ่านและการเขียนสะกดคำของนักเรียน รวมถึงความไม่เข้าใจความหมายของคำ ผู้วิจัยสรุปได้ คือ ด้านการอ่าน นักเรียนอ่านคำไม่ถูก อ่านไม่คล่อง อ่านช้า ออกเสียงสะกดผิด สะกดคำไม่ถูกต้องตามอักขรวิธี และขาดความมั่นใจ ส่วนด้านการเขียน เขียนพยัญชนะต้นผิด ไม่เขียนพยัญชนะต้น ไม่เขียนพยัญชนะตัวตาม เขียนอักษรนำผิด เขียนสระผิด ไม่เขียนสระ วางตำแหน่งสระผิด เขียนตัวสะกดผิด วางตำแหน่งตัวสะกดผิด ไม่เขียนตัวสะกด วางตำแหน่งวรรณยุกต์ผิด ไม่เขียนวรรณยุกต์ เขียนตัวกรันต์ผิด และไม่เขียนตัวกรันต์ เป็นต้น

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นความจำเป็นในการฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำของนักเรียนอย่างยิ่ง จึงได้ศึกษาและคิดค้นวิธีการสร้างสื่อนวัตกรรมประเภทต่าง ๆ เช่น แบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ บทเรียนสำเร็จรูป บทเรียนการ์ตูน บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ซึ่งสื่อแต่ละประเภทมีข้อจำกัดไม่เหมาะกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เช่น บทเรียนสำเร็จรูป บทเรียนการ์ตูน ยากเกินไปเพราะนักเรียนยังอ่านหนังสือไม่คล่อง ศึกษาด้วยตนเองไม่ได้ดีเท่าที่ควร จึงมีความเห็นว่า แบบฝึกทักษะมีความสำคัญอย่างมากในการฝึกหัดหรือฝึกปฏิบัติกับนักเรียนในระดับที่เริ่มเรียน เพราะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียนง่ายขึ้น ดังความเห็นที่ว่า บางกรณี และสำหรับนักเรียนบางกลุ่ม ครูจำเป็นต้องมีสื่อ

หนังสือและแบบฝึกหัดเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้เหมาะแก่ความสามารถเบื้องต้น ซึ่งนักเรียนกลุ่มที่ยังไม่พร้อมต้องอาศัยเวลาในการฝึกฝนมากกว่านักเรียนปกติ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสามารถของนักเรียนเป็นสำคัญ (ปราณี ปราบริปู. 2552 : ก) ซึ่งแบบฝึกทักษะที่สร้างจะต้องเกี่ยวกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว เหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีคำสั่งหรือคำอธิบาย มีคำแนะนำในการใช้แบบฝึกอย่างชัดเจน มีรูปแบบน่าสนใจและมีกิจกรรมการฝึกที่หลากหลาย แบบฝึกทักษะเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางภาษาได้ดี

แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาการเรียนการสอน การนำแบบฝึกทักษะมาใช้ให้นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้จดจำเนื้อหาได้คงทนและมีเจตคติที่ดีต่อภาษาไทย ใช้แก้ปัญหาคำอ่านการเขียนเป็นรายบุคคลและกลุ่มได้ดี ดังที่มิ้นักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ตรงกัน คือ วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2549 : 97) ถวัลย์ มาศจรัส (2550 : 21) สุคนธ์ สินธพานนท์ (2551 : 88) ได้กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ที่มีประโยชน์ต่อครูและผู้เรียนอย่างยิ่ง ด้านผู้เรียนช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น เพราะนักเรียนได้รับประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษา ช่วยเร้าความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ ช่วยแก้ไขปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพิ่มความมั่นใจในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ส่วนด้านครูทำให้ครูทราบปัญหาของการจัดการเรียนรู้ ช่วยลดภาระการสอนของครู ช่วยฝึกทักษะที่ต้องการได้อย่างถูกต้อง และเป็นเครื่องมือวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ ทำให้ครูได้ทราบถึงความก้าวหน้าและข้อบกพร่องของผู้เรียน ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวัฒน์ จินโจ (2552 : 72) เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำภาษาไทย โดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า แบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีศณี สีลา (2556 : 82) พบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำพื้นฐานภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD & R มีประสิทธิภาพผ่านกว่าเกณฑ์ 80 / 80 ดัชนีประสิทธิผลของการอ่านและเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD & R เท่ากับ 0.7587 แสดงว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.7587 หรือคิดเป็นร้อยละ 75.87

การศึกษาแนวคิดทฤษฎีการพัฒนานวัตกรรมและงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยต้องการเปรียบเทียบว่า ถ้านักเรียนได้รับการฝึกปฏิบัติกิจกรรมจากแบบฝึกทักษะที่พัฒนาขึ้นอย่างมี

ประสิทธิภาพ จะทำให้นักเรียนอ่านหนังสือได้คล่อง เขียนหนังสือได้ถูกต้อง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนจริงหรือไม่ จึงได้นำรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD (Student Teams - Achievement Division) ตามแนวคิดทฤษฎีของ สลาวิน (Slavin 1990 : 7) มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากพบว่า เป็นวิธีการเรียนรู้แบบกลุ่มที่ง่าย ไม่ยุ่งยาก เหมาะกับนักเรียนในระดับประถมศึกษา โดยมีขั้นตอนการกำหนดสถานการณ์และรูปแบบไว้ชัดเจน ผู้เรียนทำผลงานเป็นกลุ่ม มีการแบ่งงานที่เหมาะสม มีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันแต่ทำแบบทดสอบด้วยตนเอง ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามนโยบายหลักของการปฏิรูปการศึกษาและนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2558 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจและดำเนินการสร้างแบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำตรงตามมาตรฐานตัวสะกด โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โดยหวังว่าแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นจะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนสะกดคำ ช่วยแก้ปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ของนักเรียนตั้งแต่เริ่มเรียน และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนในระดับสูงต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำตรงตามมาตรฐานตัวสะกด โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำตรงตามมาตรฐานตัวสะกด โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำตรงตามมาตรฐานตัวสะกด โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำตรงตามมาตรฐานตัวสะกด โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำตรงตามมาตราตัวสะกด โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้แบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำตรงตามมาตราตัวสะกด โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้รูปแบบและการแสวงหานวัตกรรม สื่อ ตลอดจนวิธีการสอนใหม่ ๆ มาใช้พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการทำวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนวัดชุมพร อำเภอละหานทราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 ห้องเรียน นักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 74 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนชุมชนวัดชุมพร อำเภอละหานทราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 22 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม ด้วยวิธีการจับสลาก

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ การเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำตรงตามมาตราตัวสะกด โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำตรงตามมาตราตัวสะกด โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา

เป็นคำพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 600 คำ โดยเลือกมาเฉพาะคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดจำนวน 180 คำ

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำตรงตามมาตราตัวสะกด โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 18 ครั้ง วันละ 1 ชั่วโมง ไม่รวมเวลาในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แบบฝึกทักษะ หมายถึง นวัตกรรมการสอนที่สร้างขึ้น สำหรับนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ตามเนื้อหาของแต่ละวิชา และสอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน สนองความสนใจของนักเรียน ผู้เรียน ได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองหลังจากเรียนจบเนื้อหา ช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจในบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นในการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำ ครั้งนี้ คือ แบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำตรงตามมาตราตัวสะกด โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วยแบบฝึกทักษะ จำนวน 9 เล่ม
2. การแจกลูก หมายถึง การเทียบเสียง เริ่มต้นจากการสอนให้จำและออกเสียงคำ แล้วนำรูปคำมากระจายหรือแจกลูก โดยการเปลี่ยนสระ หรือเปลี่ยนพยัญชนะต้น หรือเปลี่ยนพยัญชนะตัวสะกด เป็นการแตกแขนงออกไปในการฝึกประสมคำ เพื่อให้เกิดความคล่องในการอ่าน การแจกลูก มี 2 ชนิด คือ การแจกลูกตามมาตราตัวสะกดต่างๆ และการเทียบเสียง
3. การสะกดคำ หมายถึง การออกเสียงและการเขียนโดยเรียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และตัวการันต์ ได้ถูกต้องตามอักขรวิธี หรือ การแยกแยะส่วนประกอบของคำออกมาว่า คำนั้นประกอบด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และตัวสะกด อะไรบ้าง เป็นการสะกดเพื่ออ่านคำ หรือสะกดเพื่อเขียนคำ แยกเป็นการอ่านสะกดคำและการเขียนสะกดคำ คือ การอ่านโดยการออกเสียงเริ่มจากเสียงพยัญชนะต้น ตามด้วยเสียงสระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ การอ่านต้องสะกดตามเสียงจะทำให้เด็กอ่านได้ถูกต้อง ส่วนการเขียนจะสะกดคำตามรูป และการสะกดคำจะสะกดเฉพาะคำที่เป็นคำไทยและตัวสะกดตรงตามรูป

4. มาตรการตัวสะกด หมายถึง แม่บทแจกลูก หรือหลักเกณฑ์ที่วางไว้เพื่อให้กำหนดได้ว่าคำที่มีพยัญชนะตัวใดบ้างเป็นตัวสะกดอยู่ในมาตราใดหรือแม่ใด เป็นพยัญชนะที่ประสมข้างหลัง พยางค์ หรือคำใน แม่ ก กา ให้มีเสียงท้ายพยางค์ หรือคำ มาตรการตัวสะกดมี 8 มาตรการ ได้แก่ แม่กง แม่กน แม่กม แม่กก แม่กค แม่กบ แม่เกย และแม่เกอว แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ตัวสะกดตรงตามมาตรา และตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา รวมทั้ง มาตราแม่ ก กา ซึ่งเป็นแม่บทแจกลูก พยัญชนะกับสระโดยไม่มีตัวสะกดด้วย

5. การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือกันทำงานในกลุ่ม โดยการแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกัน กลุ่มละ 4 - 5 คน ประกอบด้วย นักเรียนที่เรียนเก่ง 1 คน นักเรียนที่เรียนปานกลาง 2 - 3 คน และนักเรียนที่เรียนอ่อน 1 คน มีการทดสอบย่อยเกี่ยวกับเนื้อหาเป็นรายบุคคล บันทึกคะแนน และนำมารวมกันเป็นคะแนนความสำเร็จของกลุ่มโดยใช้รูปแบบแนวคิดทฤษฎีของ Slavin กำหนดเป็น 5 ขั้น ดังนี้ 1) ชี้นำเสนอเนื้อหา 2) ชี้นำกิจกรรมกลุ่ม 3) การฝึกทักษะและทดสอบย่อย 4) ชี้นำตรวจสอบผลงาน และ 5) ชี้นำสรุปรับรองผลงานของกลุ่ม

6. แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารแสดงรายละเอียดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำตรงตามมาตราตัวสะกด โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 18 แผน

7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม และสามารถวัดได้โดยการแสดงออกมาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย โดยวัดจากแบบทดสอบ และการสังเกตพฤติกรรม ซึ่งเป็นคะแนนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การแจกลูกและสะกดคำตรงตามมาตราตัวสะกด ทั้งก่อนและหลังเรียน

8. ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำตรงตามมาตราตัวสะกด โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ ได้จากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ทำแบบทดสอบหลังเรียนของแบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำตรงตามมาตราตัวสะกด โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ระหว่างเรียนทุกเล่ม

80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ได้จากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการใช้แบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำตรงตามมาตราตัวสะกด โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สิ้นสุดลง

9. ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าคะแนนที่แสดงถึงความก้าวหน้าของการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำตรงตามมาตราตัวสะกด โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

10. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ รัก สนใจ ภูมิใจ ต่อการปฏิบัติงานอย่างไรก็ตามอย่างหนึ่งซึ่งมีผลอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานนั้น ๆ ให้สำเร็จลงได้ด้วยดี ตามวัตถุประสงค์หรือตามเป้าหมาย ดังนั้นความพึงพอใจในการเรียนรู้หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจ สนใจ ในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนและต้องดำเนินกิจกรรมนั้นให้สำเร็จ

11. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนวัดชุมพร อำเภอละหานทราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 74 คน